NICODIM
PATRIARHUL ROMÂNIEI

BIRUINȚA

NU SE POATE DOBÂNDI NUMAI PRIN DESTOINICIA CLERULUI, CI PRIN VITEJIA INTREGEI OȘTIRI CREȘTINE

PATRIARHIA ROMÂNĂ
BIBLIOTECA
SFÂNTUL SINOD

1941
BUCUREȘTI

BIRUINȚA

nu se poate dobândi numai prin destoinicia Clerului ci prin vitejia întregei oștiri creștine.

„Nu știu! Au doară eu sunt păzitorul fratelui meu?"
FACEREA IV, 9.

In timpul din urmă, am citit mereu articole prin jurnale, privitoare la starea Bisericii și a Creștinismului, în care se spune, că Biserica nu-i la înălțime, că Creștinismul e în criză, și altele[1].

Printre rânduri, și chiar pe rânduri, am citit că autorii unor asemenea articole înțeleg prin Biserică clerul. Din convorbirile ce am avut cu mulți din asemenea oameni, am văzut lămurit,

1. Vezi articolele Doamnei Alexandrina Cantacuzino, publicate în ziarul „Porunca Vremii", 1941.

că în lumea noastră delaolaltă prin Biserică se înțelege clerul, și deci asupra lui se îndreaptă toate săgețile.

Greșală!

Faptul că uneori unii preoți, uitându-și chemarea, s'au amestecat în mișcări politice, se impută ierarhiei bisericești. Vina însă nu este a ierarhiei bisericești, ci a oamenilor politici, cari, pe de o parte, au atras pe preoți în luptele politice, iar pe de altă parte, depe la 1864, au luat școala bisericească de pregătire a candidaților la preoție din mâinile ierarhiei și au dat-o pe alte mâini, și acum, dacă rezultatele nu sunt mulțămitoare, aruncă vina asupra ierarhiei bisericești.

Iarăși greșală.

Va să zică oameni, cari nu cunosc lucrurile, se apucă să scrie, ca să lămurească altora niște chestiuni, pe care ei nu le cunosc. Tocmai așa e cazul nostru. Oameni, cari nu cunosc ce-i Biserica, din cine se compune ea și cine pregătește candidații la preoție; oameni, cari nu știu că și ei fac parte din Biserică și deci și ei au, sau merit, dacă trebile Bisericii merg bine,

sau răspundere, dacă trebile Bisericii merg rău, se apucă să critice starea de lucruri și să arunce vina pe alții.

De aceea, în cele ce urmează, țin să lămuresc chestia aceasta cu Biserica și alcătuirea ei și să arăt că toată suflarea creștinească alcătuește Biserica lui Hristos, și toți creștinii, – clerici și mireni – sunt datori să evanghelizeze sau să propovăduiască legea lui Hristos; că clerul alcătuește comanda, iar mirenii sunt oștirea și că clerul are în plus harul sfințitor sau preoția.

Nimic nu poate fi mai ușor și mai firesc decât pornirea de a lăuda mărirea și biruințele dobândite de Biserica lui Hristos. Inrâurirea ei este mare, statornică și binefăcătoare. Copil mic primește Biserica pe om în brațele sale. Ea îl binecuvântează în scăldătoarea botezului, iar în timpul copilăriei îl învață legea creștină și-l primește la împărtășire. Biserica binecuvântează pe tânăr și pe tânără, când stau la cununie înaintea altarului, le vorbește de taina sfântă a unirii lor și îi îndeamnă să-și crească copiii și casnicii în frica lui

Dumnezeu. Ea cercetează pe bolnavi, mângâie sufletele lor prin compătimirea sa, îi întărește cu rugăciunile sale. Se bucură cu cei ce se bucură și plânge cu cei ce plâng. Când vine sfârșitul, când lucrul pământesc este terminat și Dumnezeu îi trimite omului odihnă, Biserica mângâie pe cei rămași și sloboade pe cel adormit în pământul sfințit cu nădejde deplină în învierea pentru viața vecinică. Cele mai multe din aceste înalte datorii se îndeplinesc de slujitorii ei, anume rânduiți pentru acestea.

Dar în toate timpurile opera Bisericii nu s'a mărginit numai la această lature rituală. Ea a avut legătură și cu viața politică, cosmopolită și umanitară a omenirii, care foarte mult datorește ei în mersul său înainte. Ea a dovedit lumii pieritoare că omul e slobod. Ea a mântuit resturile civilizației rănite în timpul potopului furtunos al năvălirii barbarilor și a deșteptat creștinismul să găsească în Scripturile Sfinte țeluri nouă încă și mai înalte. In vremurile întunecate de anarhie, Biserica a susținut spiritul

de iubire pentru nefericitele lepădături ale rasei noastre. Opera ei s'a atins de soarta tuturor oamenilor, pentrucă Hristos a murit pentru toți. Ea a acoperit cu scutul său și pe rob în ergastul și pe gladiator în arenă. Cu ajutorul legii morale, ea a dus luptă crâncenă cu stăpânirea nețărmurită. Nebiruită în neputință, ea a fost centrul influenței civilizatoare în timpul cuceritorilor grosolani ai imperiului. Ea a dat impuls puternic artelor, științelor, educației și faptelor de binefacere. Așa că astăzi ea numără în sânul său opt sute milioane de oameni, fii scumpi ai ei, și cuceririle ei merg mereu înainte pânăce toată omenirea va fi Biserica lui Hristos, pânăce va fi o turmă și un păstor adecă păstorul Hristos. Deaceea te miră de se va găsi măcar un singur sceptic, înzestrat măcar cu cunoștințe istorice mediocre, care să nu se plece cu respect în fața activității ei din trecut. Biserica atuncea își îndeplinea cu spor chemarea sa, și astăzi silințele ei trebuie să fie încă și mai înalte.

Vă rog însă să nu căderi în greșala obișnuită, și să nu credeți că prin cuvântul

„Biserică“ s'ar înțelege numai „Clerul“. Tot ceeace eu am vorbit de Biserică se referă la creștinism în genere, și în deosebi la creștini. Nu-i nimic mai primejdios pentru opera Bisericii Domnului, adecă pentru opera noastră, a voastră, a tuturor creștinilor, a întregii omeniri, care a primit credința lui Hristos, decât concepția că prin cuvântul „Biserică“ se înțelege numai clerul, că toată treaba Bisericii trebuie să fie făcută numai de singura clasă osebită de oameni, care poartă numele de cler.

Atâta vreme, cât noi nu vom lepăda această concepție greșită, nouă nu ne e posibil mersul înainte și biruințele. Numai deșteptarea în fiecare creștin a simțului de răspundere personală pentru durerile și păcatele generale poate să mântuiască un popor de peire și omenirea întreagă de degenerarea morală și intelectuală. Numai Biserica lui Hristos, întreagă poate să îmbunătățească lumea, însă voi sunteți Biserica lui Hristos, membrele Lui sănătoase sau bolnave, vițele roditoare sau sterpe ale butucului Lui de vie, pietrele alese sau

lepădate ale zidirii Lui duhovnicești. Sforțările nesfârșite care duc la îmbunătățirea lumii, de care am vorbit, privesc și pe fiecare din voi. Biserica slăbește, scopurile ei nu se îndeplinesc, bunastare nu se obține, lumina se împuținează, dacă fiecare din voi nu socoate că trebile Ei sunt și ale sale și nu întrebuințează, după putere, talanții dați lui de Dumnezeu la locul ce i l-a arătat El. „Voi", nu numai clerul singur, ci și „voi", adevărații creștini, „voi" și copiii voștri, „voi sunteți binecuvântații Domnului". „Voi" toți câți sunteți creștini, fiecare în parte și toți laolaltă, dacă sunteți credincioși chemării și datoriei voastre, „voi sunteți neam ales, popor luat de moștenire, ca să vestiți desăvârșirile Celui ce v'a chemat din întunerec la minunata sa lumină" (1 Petru, II, 9).

Să nu socotiți că grăind așa, eu aș dori să micșorez măcar cu o iotă adevărata menire a clerului. Datoriile lui sunt mari și grele. Ele cer toate sforțările oamenilor acestei clase, toată înțelepciunea lor și toate rugăciunele

lor și ale voastre. Eu nu tăgăduesc însemnătatea lor, dar voesc să trezesc în inimele voastre conștiința răspunderii voastre personale. Printre noi, cei chemați să fim slujitori ai lui Hristos, nu poate fi niciunul, care să nu simtă adânc nevrednicia sa; printre preoți nu se va găsi niciunul care, spre marea sa durere și rușine, să nu se simtă slugă nevrednică a lui Dumnezeu. Dar mi se pare, că dacă vom privi la lucrarea noastră preoțească nu din punct de vedere individual, ci obștesc, ca la lucrarea unei întregi corporațiuni, atunci căpătăm curaj și putem să mulțămim lui Dumnezeu.

Eu nu cunosc o instituție mai bună, mai rodnică, un instrument mai puternic în folosul virtuții și religiei decât organizația parohială a Bisericei. Prin orașele noastre mari și mici se află sute de parohii, în care trăesc mulțime de oameni afundați nu numai în grozavă sărăcie, dar, vai! și în tot felul de păcate!

Ca simplu fapt vă spun, că numai clerul influențează din latura religioasă

asupra acestor fii și fiice ale lepădării, asupra acestor turme gata să piară. In cele mai sărace din aceste parohii, lucrul Bisericii se săvârșește în toate funcțiunile Ei, pe când toate celelalte lucrări adesea lipsesc acolo. Cunosc uliți întregi, unde înflorește sărăcia, mizeria, ticăloșia. Nici Statul, nici filantropia, nici socialismul, nici diferitele secte religioase nu le ating, și numai Biserica singură face câte ceva, ca să ajute trupurile și să înalțe sufletele oamenilor, ce trăesc în acele uliți. Alții vorbesc, declamă, acuză, — Biserica în mijlocul sărăciei,' a uitării, a atacurilor furioase, tace și-și îndeplinește ' opera sa zilnică și liniștită, adesea, fără nici un ajutor de afară.

Sunt încredințat că lucrul Bisericii este neprețuit de mare, chiar și numai simplu din punct de vedere al ordinei și moralității. Oare nu înseamnă nimic, că prin parohii nu-i nici o uliță zoioasă, nici o înfundătură întunecoasă, nici o căsuță săracă, pe care să nu le fi cercetat preotul? Pretutindenea, slujitorii Bisericii duc măcar câte o picătură de

mângâere, de înseninare și de ușurare până și în clipele cele mai nefericite ale creștinilor. Nu mai punem la socoteală că cele mai multe biserici prin parohii se ridică sau se restaurează la inițiativa preoților. Casele parohiale toate se ridică nu numai din inițiativa lor, ci și cu mari contribuții din partea lor. Pe alocurea și asociații, și mici societăți de binefacere, și atenee, și case culturale se ridică tot din inițiativa lor.

După aceea, nu se ia aproape nici o inițiativă de luminare, de higienă, de sprijinire în masele poporului, fără să nu fie solicitați preoții să conlucreze. La băncile populare au fost solicitați preoții, la cooperative preoții, la echipele regale preoții, la cercetășie preoții, la străjerie preoții. Tot ei predau în școlile primare religia fără nici o răsplată.

Unii, din faptul că preoții nu au anume ore de serviciu, fixate pe fiecare zi, au tras concluzia că preoții n'au nimica de lucru[1]. Unii ca aceștia

1. *Așa unii ne-au scris să punem în vedere ca și preoții să contribue cu ajutor pentru oștire că*

au făcut analogie cu celelalte categorii de slujbași. Slujbașii administrativi, corpul didactic, medical, etc. au ore de serviciu, anume fixate, iar preoții nu au, — deci preoții nu au de lucru. Treaba stă altmintrelea. Ceilalți slujbași au 7 sau 8 ore de lucru, pe zi, și încolo sunt liberi. Preotul nu poate fixa ore de lucru, pentrucă e la îndemâna enoriașilor toată ziua, ba și noaptea. De pildă, preotul stă la masă, dar iată vine cineva și-l chiamă la o împărtășire grabnică. El trebuie imediat să lase masa și să plece. E miezul nopții, preotul doarme. Dar vine cineva și spune că s'a născut un copil, e slab și e primejdie să moară. Preotul trebue să se scoale și să plece la botez[2]. Ce rezultă de aici? Iată ce: Preotul are, în fiecare zi, 24 ore de slujbă, pe când toți ceilalți slujbași numai

---

au lefuri mari, iar de lucru au numai 4 sau 5 zile pe lună.

2. A muri un om neimpărtășit sau un copil nebotezat este pentru adevărații creștini, cea mai mare nenorocire, mai mare chiar decât le-ar arde casa sau și-ar pierde toată starea materială din lumea asta. Oamenii necredincioși însă socot asta drept nimica; deaceia și grija preotului pentru asemenea lucruri nici nu este băgată în seamă.

7 sau 8 ore, și, încolo, nu-i poți trage la răspundere, dacă nu-i găsești. Pe preot, dacă moare vreun om, neîmpărtășit, în orice oră din zi, îl tragi la răspundere.

Socot că numai în ziua cea mare, când se vor deschide inimile și cărțile, vom afla toată însemnătatea clerului pentru binele poporului, care întrece de mii de ori veniturile Bisericii.

Dar, de data asta, ași voi să vă dovedesc că marea lucrare a Bisericii nu trebuie să fie restrânsă la sforțările unor persoane singuratece. Eu nu sunt deprins să lingușesc, și de aceea voi arăta adevărul gol, când voi spune, că o mare mulțime de oameni, ba chiar majoritatea mirenilor, rămân cu totul indiferenți față de grija și lupta clerului și, adesea, îl lasă să se lupte singur cu sărăcia și grijile strivitoare. Dacă, cu toate acestea, puține persoane particulare isbutesc să facă așa de mult bine, atunci ce ar fi, dacă fiecare creștin, fiecare creștină s'ar crede răspunzători de marea operă creștinească.

Eu bănuiesc că înclinațiunea treptată de a considera pe preoți nu păstori ai poporului, nu predicatori ai Evangheliei, nu învățători și slujitori ai lui Dumnezeu, cum și sunt ei în realitate, ci o castă, o clasă supra naturală deosebită, care aduce pe ceilalți oameni la Dumnezeu și asupra căreia, din această pricină, se poate pune sarcina de a îndeplini și datoriile religioase personale ale celorlalți oameni, – s'a produs totuși în trecut și a tot sporit.

Unul din rezultatele acestei concepțiuni a fost că mirenii au renunțat la privilegiile sfinte, inalienabile și inerente lor și la libertatea dată lor de Hristos. Alt rezultat constă în convingerea, că sunt două feluri de morală: una pentru cler și alta pentru mireni, și că aceștia din urmă pot, cu ajutorul celor dintâiu, să capete scutire de datoriile lor și iertare de păcate. Și astfel pentru cler, afară de datoria învățăturii și a sfințirii, s'au mai ivit și niște datorii, pe care ar trebui să le poarte toți membrii Bisericii.

N'am să mă apuc să intru aicea în discuție asupra situației clerului. Voiesc

numai să vă expun cea mai intimă idee a mea, și să mă silesc să vă conving de justețea ei. Printre problemele importante, care stau în fața națiunii noastre, a primejdiilor ce o împresoară, speranța Bisericii și a toată lumea stă în răspândirea adevărului. Numai adevărul poate susține morala, păstrarea căreia devine tot mai grea, după măsura uimitoarei înmulțiri a populațiunii. Numai adevărul poate să smulgă otrava cotropitoare a viciilor și să abată amenințările revoluției și ale decăderei. Sub numele „Biserică" eu nu înțeleg numai clerul singur, ci adunarea creștinilor credincioși. Problema importantă, care mereu sporește, trebuie să fie nu o treabă particulară, ci obștească, treaba fiecărui om. Trebuie să fie nu clericală, ci în genere creștină.

Aceasta trebuie să fie treaba tuturora, iar nu numai a câtorva, sau măcar a multor oameni; nu numai a preoților, ci și a tuturor mirenilor creștini credincioși. In marea bătălie armaghedonică, care pare că s'a și început, victoria depinde de sforțările și bărbă-

ția nu numai a câtorva persoane sin-guratece, ci de rândurile strânse, de inimile îndrăsnețe, de brațele puternice, de entuziasmul personal și de devota-mentul plin de sacrificiu al fiecărui soldat din marea oștire a lui Dumne-zeu, adecă din fiecare din voi, care e demn de numele de creștin.

Iată, în această stare aș dori eu să vă văd pe toți creștinii. Printre bărbații și femeile creștine nu e niciunul, care să nu găsească vreun lucru de făcut întru slava lui Dumnezeu și în folosul omenirii. Și lucrul acesta nu vă pri-vește numai personal pe voi; el nu constă în aceea, ca să primiți venit, sau anumită profesie; nu se atinge el de asemenea personal nici de familia voastră, nici de interesele voastre cas-nice, ci el privește parohia voastră, aproapele vostru, țara voastră, omeni-rea întreagă; privește Biserica lui Dum-nezeu de aici și din toată lumea. Stras-nic aș dori eu să trezesc în voi în-credințarea că bunăstarea a toată lu-mea atârnă în parte și de voi și de fiecare creștin, în parte luat, fie băr-

bat sau femeie, fie cleric sau mirean, episcop sfințit sau om știut numai de Dumnezeu cel ce binecuvântează pe fiecare fiu adevărat și credincios al Domnului.

Acum vreau eu să arăt măcar una din îndatoririle de felul acesta. Ea constă în susținerea nivelului moral al poporului, în prevenirea și împiedecarea, după puterile voastre, a răspândirii viciilor vechi și nouă, în trezirea necontenită a conștiinței poporului. Cine trebuie să poarte răspunderea pentru păcatele care au întunecat viața generațiunilor trecute, și care și astăzi întunecă încă viața milioanelor de oameni? Și voi și eu putem să purtăm răspunderea fatală pentru păcatele timpului nostru, dacă nu ne vom deștepta să ne cunoaștem datoria. Oare nu există blestemul grozav al beției, isvorul negrăitelor mizerii și al crimelor grozave? Oare nu există molima larg răspândită a senzualității? Dar înșelătoria, minciuna și clevetirea larg organizată? Dar sectele și tot felul de amăgitori? Oare săgețile nu sboară împrejurul nostru în în-

tuneric și demonii nu umblă ziua în amiaza mare? Dar răul de ieri, nouile forme de conrupție rafinate, ce s'au ivit fără de veste, ca niște flori otrăvitoare, care au înmugurit peste noapte? Dar poate veți zice: „oare eu sunt păzitorul fratelui meu?“ Duhul care vă face să grăiți, că voi nu sunteți păzitorul fratelui vostru, e duhul lui Cain. Acesta este duhul zavistiei, senzualității, egoismului. El face să se dărâme casele, să se umple ulițele noastre de fărădelegi, să piară miliarde de oameni ispitiți de beție și pretutindenea otrăvește pacea și curățenia vieții oamenilor. Acesta este duhul lumii și nu al Bisericii; duhul lui Mamona și nu a lui Dumnezeu; Duhul lăcomiei de avere și nu a lui Hristos. Da, și eu și voi, noi cu toți suntem răspunzători și încă în măsură foarte mare, pentru păcatele comunității noastre. Întrebați-vă singuri, căutați-vă pe voi înșivă, ca și cu un felinar, și întrebați-vă: „Nu am înlesnit eu oare direct sau indirect toate aceste rele, nu le-am susținut eu oare și nu m'am uitat eu oare printre degete la ele? Nu m'am dedat eu oare, necon-

tenit sau întâmplător, pentru plăcere, pentru câștig sau din zavistie, cu cuvântul sau cu fapta vreunuia dintre blestemele poporului meu și a toată omenirea? Nu cumva mi-am pătat eu conștiința cu ele? Se găsesc oare printre voi mulți oameni de aceia, care pot, cu conștiință senină și liniștită și cu mâna pe inimă să se recunoască nevinovați? Mulți oare pot să zică, că niciodată, nici pasiv, nici activ, nici în tinerețe, nici în anii bărbăției n'au fost părtași la păcatele timpului nostru? Și chiar dacă voi sunteți nevinovați, apoi oare mulți din voi preoți, sau mireni, ca adevărați patrioți și creștini, ca oameni adevărați în orice timp, uitând comoditatea și plăcerile noastre, unim glasurile noastre la acea mare putere duhovnicească, singura care pronunțând cu curaj cuvintele adevărului și ale iubirii, poate să se lupte cu păcatele societății, singura care poate să ușureze suferințele lumii?

Prietenii mei, aceasta este una din ilustrațiile datoriilor Bisericii, care dorește să răspândească împărăția lui

Dumnezeu. Datoria aceasta obligă pe membrii ei să nu se atingă de nimic necurat, și să zică: „Ce se atinge de mine și de casa mea, apoi noi cu toții voim să slujim Domnului". Ce-am voit eu oare să întipăresc în mintea și inima voastră, vorbind de răspunderea voastră individuală? Cui zice oare apostolul Petru: „voi sunteți preoție împărătească"? Preoților și diaconilor distinși? Nu. El spune aceasta tuturor creștinilor din Biserica lui Dumnezeu, din toată lumea. El vă spune aceasta și vouă. Se vor găsi, poate, oameni fără de judecată, cari vor zice: „O, noi nu suntem preoți; noi putem să facem ce vrem. Ar fi grozav, dacă preotul ar putea să pue rămășag, să se certe, să fie cartofor, să ducă viață vicioasă, să otrăvească prin minciuni viața aproapelui, să trăiască din meserii vătămătoare pentru oameni, să se îmbogățească din câștiguri necinstite, să se dedeie la viață trândavă;— dar noi suntem numai mireni, nu ne dăm drept sfinți și nu ne atingem de chestiunile religioase și morale. Noi, putem face orice".

Vai, Dumnezeule, au oare unii ca aceştia suflet? Oare nu au să moară ei niciodată? Oare nu le-a spus Dumnezeu niciodată ce trebue şi ce nu trebue să facă? Sau poate au să moară ca dobitoacele şi nu au să fie înfăţişaţi la judecata lui Dumnezeu? Eu socot că numai puţini din voi se ţin de asemenea păreri cinice. Chiar şi cei mai puţin luminaţi din voi ştiu, că au oarecare părtăşenie la marea luptă a luminii dumnezeeşti cu întunericul, dar mulţi din voi se mulţumesc cu aceia, că lasă pe alţii să lupte cu imoralitatea care poate, mai curând sau mai târziu, să piardă popoarele. Mulţi sunt oare printre voi, care cu mâna pe inimă, pot să spună aicea, înaintea lui Dumnezeu: „Eu nu numai că m'am abţinut dela vicii, nu numai că m'am silit să lucrez contra lor prin pilda mea personală, dar le-am şi combătut ca om, ca cetăţean, ca creştin, silindu-mă să împiedec desfăşurarea lor? Eu m'am silit să îndeplinesc datoria mea faţă de Dumnezeu şi faţă de om, luptându-mă contra viciilor din toate puterile mele.

Și anume această luptă și este lucru încredințat vouă dela Dumnezeu.

„A vieții mele întreaga țintire
E pe făcătorul și Dumnezeu să-l [slăvesc,
Sufletul să mi-l duc la mântuire
Și pentru ceruri să-l pregătesc".

Da, dar acest lucru nu trebuie să vă privească numai pe voi personal. Omul trăește și moare nu numai pentru sine singur. Nimenea din voi nu este scutit de problema, de ținta comună, impusă tuturora de Evanghelie. Voi trebuie să vă luptați cu lucrurile diavolului, ridicând și activ și pasiv, nivelul moral al omenirii. Israil văzu, că el a avut partea sa de părtășenie la căderea lui Ahan. Voi deasemenea veți găsi partea voastră de părtășenie la rușinea Țării voastre. O, ce minunat ar fi să căpătați convingerea că voi nu ați făcut nimic, sau ați făcut tare puțin pentru slava lui Dumnezeu și să luați hotărârea de a participa cu abnegație la marea bătălie a lui Dumnezeu! Ce val luminos al râului vieții ar uda atunci lumea mu-

ribundă? Oare noi nu avem nevoie de aceste curgeri de ape ale vieții? Cât de grosolană trebue să fie inima și cât de tâmpită trebue să fie conștiința omului, care se mulțămește cu starea de astăzi a lucrurilor, sau, care dacă își dă seama de starea rea, se apucă nu de lucrat, ci de criticat! Dacă în cetățile noastre, în satele noastre, în toată Țara noastră, ar fi bisericile pline, apoi tot ar rămâne o mare mulțime de oameni, care nu și-ar găsi loc în ele. Dacă datele statistice despre frecventarea bisericilor de către credincioși sunt adevărate, măcar aproximativ, apoi numai unul din zece cercetează, Duminica, Biserica lui Dumnezeu, sau, cu alte cuvinte, milioane de oameni creștini, dintr'o țară creștină, nu-și îndeplinesc nici măcar cea mai simplă datorie religioasă. Incă și mai puțini vor rămâne, dacă ne vom apuca să numărăm pe cei ce se mărturisesc și se împărtășesc. Numărul oamenilor, care într'o singură zi își bat la papuc starea lor, care-și pradă familia lor și care pier în miile de taverne, este cu mult mai mare decât numărul celor

ce se închină lui Dumnezeu în bisericile Lui. Poate oare să fie de mirare, că iezerul poftelor și al beției aruncă valuri de noroi murdare pe malurile dimprejurul lui? Europa trimite în Africa Centrală episcopi și preoți, care cad acolo de moarte mucenicească, dar în același timp acasă la ea este tare mult de lucru. Dacă nu vă înrolați la lucrul Domnului, atunci voi cu toții sunteți părtași la această solidaritate a răului. Voi cu o petică udă nu veți putea șterge depe sufletul vostru petele lăsate de păcatele altora. Dela fiecare din voi se întinde nevăzută ața de păianjen, care va avea urmări nenumărate. Dar dacă simțul vostru de ură pentru ceva poate să pricinuiască lovitură de moarte în veacul viitor în cealaltă emisferă; dacă stricăciunea voastră lăuntrică poate să ucidă suflete ce încă nu s'au născut; dacă vorbele voastre deșarte și purtările voastre rele pot să aibă urmări, care să vă facă să vă cutremurați, apoi tot aceeaș, mulțămită lui Dumnezeu, se poate petrece și în bine. El poate să îmbrace haina albă și să se

arate ca înger luminat, ce binecuvintează lumea.

Am vorbit până acum de evanghelizare, în general. Să vedem acum amănunțit cum trebue ea făcută la noi, în parohia noastră, în Țara noastră.

Toți creștinii dreptcredincioși din toată lumea alcătuiesc Sfânta Biserică Creștină Ecumenică sau universală, sau a toată lumea. In fruntea ei stau: Patriarhii, Mitropoliții, Episcopii și Arhiereii. Aceștia adunându-se la un loc alcătuiesc soborul sau sinodul ecumenic sau a toată lumea. La aceste sinoade ecumenice s'au alcătuit și se alcătuiesc regule și rânduieli de conducere ale Bisericii și de evanghelizare și sfințire a oamenilor. Sinoadele acestea se țin foarte rar, numai la împrejurări însemnate, și au fost dela început, până astăzi numai 7.

Biserica ecumenică, se împarte după țări și după națiuni, în Biserici locale sau naționale, în fruntea cărora stau mai mulți Mitropoliți și Episcopi și, câte odată, și un Patriarh. Aceștia adunându-se la o laltă, alcătuesc si-

noadele locale sau naționale, care cârmuesc Biserica națională după rânduelile statornicite la sinoadele ecumenice, cum și după regulele statornicite de ele, după nevoile bisericilor lor.

Una din aceste Biserici locale sau naționale, este și Biserica noastră creștină Ortodoxă a României. In fruntea ei stau mai mulți Mitropoliți, Episcopi și Arhierei, cu un Patriarh, care alcătuiesc sinodul local al Bisericii Române. Acest sinod conduce Biserica noastră după rânduelile statornicite la sinoadele ecumenice, cum și după regule puse de dânsul, după nevoile Bisericii noastre.

Regulele acestea de conducere și evanghelizare și sfințire, sinodul le trimite spre executare tuturor eparhiilor, în care este împărțită Țara și în fruntea cărora stau Mitropoliții și Episcopii care alcătuesc sinodul local-național. Regulele de evanghelizare și sfințire Episcopii le aplică prin preoții de enorie sau de parohie.

Preotul de parohie trebue să învețe pe fiecare parohian al său legea creștinească și rugăciunile de trebuință. Îl

sfătuește să vie în fiecare Duminică și sărbătoare la Biserică, unde prin ascultarea cântărilor, a rugăciunilor si a citirilor lămurite din Sf. Evanghelie, din Apostol și din viețile sfinților, ei își îmbogățesc mintea și inima cu cunoștințe și simțăminte creștinești. Tot aicea, preotul ține predici sau cuvântări, prin care lămurește și tâlcuește creștinilor cele citite din Evanghelie și Apostol, sau le explică rugăciunea Tatăl Nostru, Crezul, Cele 10 porunci, etc., prin care deasemenea le sporește comoara creștină în suflet.

După aceea preotul trebue să adune pe tineri și pe tinere, pe bărbați și femei, pe bătrâni și bătrâne, și să-i sfătuiască cum să-și îndeplinească datoriile de creștini. Tot preotul trebue să poarte grija de copiii de școală, unde trebue să meargă regulat să-i învețe religia creștină.

Preotul își mai ia ca ajutoare cântăreții bisericești, epitropii bisericii, gospodarii fruntași ai parohiei, și le pune îndatorirea ca fiecare, în cercul lor de cunoștință și în întâlnirile lor, în loc de

vorbiri deșarte, să se facă evangheli-zator, dând sfaturi și povețe creștinești.

In sfârșit, preotul va obliga hotărâtor părinții de familie, tata și mama, să-și creștineze neapărat casa lor: pe copii, pe slugi, pe argați, pe toți cei din casa lor, învățându-i încă din leagăn rugă-ciuni, apoi cum să-și facă cruce, cum să se roage dimineața și seara, la masă și la cină și după ele, cum să stea la rugăciune, etc. Ba-i va învăța și po-vățui cum să aplice în viață legea cre-știnească, cum să se poarte unii cu alții, cum să se ajute, etc.

De mare folos cu adevărat, va fi și aceea, ca preotul să sfătuiască pe pă-rinții de familie să procure cărticele de rugăciuni și de frumos cuprins crești-nesc și să pună pe copiii de școală să le citească în ore libere ca să le as-culte toți casnicii. Aceasta va fi un a-devărat izvor de îmbogățire a minții, a inimii, cu simțiminte și cunoștințe creștinești. Ba va mai avea și alt folos, că se va întreține și spori cunoștința de carte, cum și dragostea de ea.

Apoi, preotul va cerceta casele enoriașilor săi, ca să vadă cum își îndeplinesc părinții de familie datoria lor de a-și creștina casa. Va observa neajunsurile, va da povețe și sfaturi și va încuraja în tot felul acest lucru cu adevărat bun și sfânt.

Iaca dece am zis și zic eu, în loc să criticăm și să cârtim că starea vieții creștine nu este la înălțime, și în loc să reproșăm altora pentru această stare, să ne apucăm toți de lucru, fiecare în colțișorul său și cu puterile sale, să ne ajutăm unii pe alții, și atunci, oricât de puțin am face fiecare, puținul fiecăruia pus la un loc cu al tuturora, ar fi tare mult și ar schimba fața lucrurilor, ar schimba fața vieții sociale și ne-ar bucura pe fiecare și pe toți laolaltă.

O, dacă fiecare din noi ar putea să simtă cât de mare este răspunderea sa și cât de necesară este munca noastră personală pentru binele obștesc în lumea obișnuită, noi am vedea îndeplinindu-se vechea proorocie, Dumnezeu ar revărsa Duhul Său cel Sfânt

peste toți muritorii. Fiii și fiicele noastre ar începe să prorocească, bătrânii noștri vedenii ar vedea, tinerii visuri ar visa, iar orașele noastre, satele noastre, Țara noastră, lumea toată ar fi mântuită, după făgăduința Domnului.

AMIN!

† Nicodim

Patriarhul României.